

KANDIDATNUMMER 3062

Sidetall 0 av 4

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Ordet *sapmi* er et samisk ord som beskriver sami befolkning. *Sapmi* beskriver den etniske folkgruppen og geographisk områdene.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er nordligste områder av Norge, Sverige, Finland og Russland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En same kan basere sin identitet på morsmål, etnisk bakgrunn eller personlig ønske.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

I siida-systemet flyttet befolkningsgruppe med årstiden for å følge mat som dyr de jager eller fiske.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Samene var for skreddet for å organisere motstand.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornorskingspolitikken overfor samene ble praktisert.

I språkpolitikk hadde samer bare lov til undervisning bare på norsk. Julekalenderpolitikken var at de ^{som} kunne snakke og skrive norsk kunne feire.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

I paragraf 110a står det at samene kan utviklet sitt eget språk, kultur og samfunnskap.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd støtter representanter og støtter samisk kultur og samfunnskap i alle nordiske landene.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden var religion i det gamle samiske samfunnet.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var en kristen prest som fikk kristian bevegelsen til sami befolkning.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjuårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjuårene er **den perioden i livet** som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjuårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA **på midten av 2000-tallet** for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne **usikkerheten** gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir **økte valgmuligheter**, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som *kidults* og *twixters* fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjuårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.
- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun bekymret for at dagens unge tro at de har all verdens til å finne ut hvem de er, hva de vil og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen *kidults/twixters*?

Kidults/twixters blir karakterisert av usikkerheten en ny og raskt voksende gruppe av unge som er usikker i hva de vil gjøre.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun mener at unge som blir tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes alt på ene siden og de som faller helt utenfor på den andre.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Junaid Khan bestemte seg for å gå tilbake til studiene

fordi han gjør det for sin egen skyld, og forstå at det bli viktig for ham som voksen.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" ^{kan} som vi kallex årene når man tror man kan gjøre hva som helst.

2. Den perioden i livet som har største påvirkning i voksenlivet er tjuårene

3. På midten av 2000-tallet oppsto ord som kidults og twixters for å beskrive nye generasjon av unge mennesker.

4. Økte valgmuligheter Kommer ut fra økte individualisering og gir økt ansvar for eget livsløp.

5. Hvis man får gjort nok i tjuårene, er det desto mindre som må realiseres i trettiårene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.

B. Det er foreldrene som sørge for mye barna deres.

2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.

B. I noen samfunnsgrupper _____ ?

3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.

B. De blir bekymret over usikkerheten å bli usikker

4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.

B. Gunn Helen Øye hevder at det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger.

5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.

B. Junaid Khan har Kommet tilbake til studium.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet død,
- å spille spilte en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes får samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handler om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka forteller at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalt historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale kan godt betale, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva har livet bydd på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten blir
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
- å leve om alt dette, hvis hun lever.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuvåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- ledd (fordi) Mange av dagens tjuvåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Så mange av dagens tjuvåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- adv (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. derfor kan mange av dagens tjuvåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- hel (for) Mange av dagens tjuvåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- ledd. (av den grunn) Mange av dagens tjuvåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene av den grunn de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.Tjue- og trettiårene er en av de viktigste perioden i livet.Hvilken perioden synes du er viktigere enn barndommen?Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?**G. Lukeøvelse**

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er flere ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»Siden oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun mener at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. De flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger til på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i gård grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere ønsker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat ved hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner alt helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, sunnere verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. De halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å få maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere store abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene folk bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer over på omkring i Oslo, og er allerede på utkikk i nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link til bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter seg på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

"Det vidunderlige" i et dukkehjem

I "Et dukkehjem" bruker Nora ordene "det vidunderlig" flere ganger gjennom de tre aktene. I hvert akt betyr "det ^{vidunderlig} ~~vidunderlig~~" noe annet. Hun snakket om liv, ideer, hva skal sje osv...

I første akt forteller Nora om livet sitt. Hun snakker om de dårlig og vanskelig livet hun hadde med alt som skedd. Hun forklarer hvor vanskelig det var da Nora og Torvald hadde ikke så mye penger for familien sine. Hun fortalte også hvor vanskelig det var da Torvald hadde sykdom og måtte reise til Italia for å bli bedre. Så var det "vidunderlig" nå for Nora og for familien henne at Torvald fikk en god jobb og de skulle ha mer penger for å bruke. De skal bli en velstående familie og ha et velstående livstil og det er "vidunderlig" mener Nora. I første akt ~~mente~~ betyr ~~vider~~ "vidunderlig"

Do not write
in this space

velstående, å ha en god plass i samfunn og å gjøre
bra i livet. Det var "vidunderlig" at Torvald fikk god
jobb som sjefen av banken ^{og} ~~at~~ penger skulle komme
inn til huset. Dessuten er "det vidunderlig" noe som hendte.
I den andre akt er "det vidunderlig" brukt med nesten
helt annen betydning. Med alt som skjedd særlig med
Krogstad er det "vidunderlig" ~~når~~ når noe ikke dårlig
ikke skjedd. Når har "det vidunderlig" ikke noe å gjøre
med å være velstående, å ha god plass i samfunn eller jobb.
Nora fikk mye stress over lønn sin og den dårlige
situasjonen som skjedd mellom Krogstad og henne.
Hun vill at problemet sitt skulle passe så at livet kunne
tilbake til noe "vidunderlig". Hvor "vidunderlig"
skulle det være for henne når Torvald aldri hører om lønn
til Nora eller at hun hadde dårlig skrevet navnet til
faren på ~~hennes~~ papir! Nora har ingen kontroll over

Do not write
in this space

hva skal hende så hun må "gå og vente på det
vunder vidunderlig". Det er ikke noe annet hun kunne
gjør. I ~~den~~ andre akt er "det vidunderlig" Noras ^{den} ~~det~~ ^{håp}.
I ~~den~~ tredje akt betyr "det vidunderlig" igjen noe
annet for Nora. De døriligste kommer til å skjje og ^{håp}
at Nora hadde er vekk. Her betyr "det vidunderlig"
selvutvikling og selvstendighet. Hun må passe på seg
selv. Hun brukes ordene når hun forteller at hun må passe
på seg selv. Hun kan ikke lenger bli et dukke for Torvald
og de er "vidunderlig". Hun må finne seg selv for
seg selv og det er en viktig del av livet derfor er det
"vidunderlig". Så er det også vidunderlig at hun skal skille
seg fra Torvald for det er hva hun måtte gjøre for å
ta selvansvaret. "Det vidunderlig" er viktig forandring
av livet, eller forbedring av ~~livet~~ og ~~tanke~~ inne
seg selv.

Do not write
in this space

Gjennom "Et dukkehjeme" ^{har} ~~betyr~~ "det vidunderlig"

flere betydningen. Det kan betyr livstil, å være

velstående eller å ha viktig eller nødvendig plass i

samfunn. Det kunne betyr at noe bra skal ~~se~~ eller

det kunne betyr forbedring av innetanker og selvstendighet.

Påvirkning av orden i skuespill er de samme som

førendring

~~påvirkning~~ av Nora gjennom skuespill.